

DOSEŽKI ZSSS

Delovnoppravna zakonodaja:

V Zakonu o delovnih razmerjih smo ubranili oz. dosegli:

- plačan 30-minutni odmor med delom,
- višino odpravnine ob odpovedi pogodbe o zaposlitvi,
- povračilo stroškov za malico ter prihod na delo in odhod z dela,
- dodatek za delovno dobo,
- vlogo in naloge sindikata na področju delovnih razmerij,
- delovno pravni položaj oziroma varstvo sindikalnih zaupnikov,
- pravilo, da lahko le kolektivna pogodba na ravni dejavnosti izjemoma določi pravice na nižji ravni, kot jih določa zakon.
- uvedba subsidiarne odgovornosti uporabnika za izplačilo plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja agencijskemu delavcu za obdobje, ko je ta pri njem opravljal delo,
- uvedba pravice do odpravnine v primeru prenehanja PZ za določen čas
- uvedba možnosti neposrednega izplačila nadomestila za bolniško pri ZZZS, če delodajalec delavcem ne izplača plač in nadomestil plač v zakonsko določenem oziroma pogodbeno dogovorjenem roku (10. odst. 137 čl. ZDR-1)
- omilitev dosedanjih pogojev (zamujanje s plačo dva meseca namesto tri) in uvedba novih pogojev (neplačilo prispevkov) za izredno odpoved PZ delodajalcu (111. čl. ZDR-1)
- uvedba višjih glob za delodajalce, ki kršijo določbe ZDR-1 o plačah, regresu in odpravnini
- Za člane sindikatov so lahko pravice bolje urejene v KP (omogočil ZDR-1)

V Zakonu o urejanju trga dela smo dosegli:

- Sprememba določb o agencijah in agencijskem delu (uvedba kvot za agencijske delavce; uvedba pravila, da je »opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku vsako zagotavljanje dela delavcev s strani pravne ali fizične osebe, s katero ima delavec sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, uporabniku, pri katerem delavec opravlja delo pod nadzorom in v skladu z navodili uporabnika ali pretežno uporablja sredstva za opravljanje dela, ki so del delovnega procesa uporabnika«)

Sodelovanje pri referendumu proti „malemu delu“.

Industrijski odnosi:

- Prva kolektivna pogodba v zgodovini države in sistem KP;
- Ohranitev 2. maja kot praznika dela. Poskusa, da se ga odpravi sta bila kar dva: leta 1991 ga je hotela odpraviti Demosova vlada in leta 2012, ko ga je hotela odpraviti vlada Janeza Janše. S tem smo za delavke in delavce obdržali vsaj en dodatni dan v letu za počitek, saj vemo, da so delovni pogoji slabši kot v razvitih članicah EU, intenzivnost dela pa ena največjih v EU.

- Polnopravno članstvo v EKS: ZSSS je edina sindikalna centrala iz naše države, ki je polnopravna članica Evropske konfederacije sindikatov. To nam omogoča, da sodelujemo pri vplivanju na politiko evropskih sindikatov, da sodelujemo v pogajanjih za avtonomne evropske sporazume (evropski socialni dialog), na drugi strani pa da lahko računamo na strokovno in solidarnostno pomoč v primeru težav.
- Sklenitev sporazuma o delitvi sindikalnega premoženja. V vseh letih obstoja ZSSS je bilo precej poskusov, da bi se ZSSS z zakonom odvzelo in razdelilo njeno premoženje. ZSSS je vseskozi zagovarjala način sporazumne delitve premoženja med sindikalnimi centralami in pri tem uspela. Na ta način smo uspeli obdržati dobršen del nepremičnega premoženja.

Zdravstvena zakonodaja

- ohranjena medgeneracijska vzajemnost v dopolnilnem zdravstvenem zavarovanju,
- preprečitev znižanja odmere nadomestil plače v času dolgotrajne bolniške odsotnosti (vlada je predlagala 30-odstotno znižanje odmere nadomestil),
- ohranitev avtonomnosti zdravstvene blagajne (še naprej je upravljanje te blagajne s strani predstavnikov vplačevalcev prispevkov delodajalskih in sindikalnih organizacij)
- preprečitev, da bi po enem letu bolniške prenehala pravica do nadomestila plače;
- Ohranitev plačane bolniške odsotnosti za prve 3 dni!
- preprečitev uvajanja nadstandardnih prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj na račun siromašenja obveznega zdravstvenega zavarovanja.
- sprememba postopka odjave delavca iz zdravstvenega zavarovanja (potrebno je predložiti dokaz o prenehanju PZ)
- omogočanje prijave v zdravstveno zavarovanje tujcem z dovoljenjem za začasno prebivanje, če so tukaj bodisi prejemniki nadomestila za invalidnost bodisi invalidsko upokojeni.

Pokojninska in invalidska zakonodaja

- ohranitev varne medgeneracijske pogodbe,
- preprečitev uvedbe obveznega naložbenega pokojninskega zavarovanja
- leta 1998 smo uspeli preprečiti privatizacijo pokojninskega sistema, ki jo je predvidela Bela knjiga o reformi pokojninskega in invalidskega zavarovanja
- fleksibilno upokojevanje se spodbuja z vrsto ne le negativnih (malusi), ampak tudi pozitivnih spodbud (bonusi) za odložitve datuma upokojitve.
- Organiziranje referendumov o pokojninski reformi, škodljivi za delavke in delavce
- Znižanje prispevkov za PIZ za brezposelne

POKOJNINSKO ZAVAROVANJE po 2013 (ZPIZ-2):

- 4. odstavek 27. člena in 28. člen: 40 let pokojninske dobe brez dokupa v kombinaciji z minimalno starostjo 60 let in z olajšavami nanjo na račun otrok,

vojaškega roka in zavarovalne dobe pred 18. rojstnim dnevom je še vedno dovolj za starostno upokožitev

- 37. člen: višja odmera ženskih pokojnin v prehodnem obdobju do leta 2023
- 149. člen: zgolj 20 % povprečne plače je osnova za prispevke za prostovoljno vključitev v obvezno pokojninsko zavarovanje uživalcev poklicne pokojnine
- 202. člen: Za 20 % nižja cena dokupa dodane dobe, ki jo lahko v skladu s kolektivno pogodbo plača delodajalec
- 204. člen: poklicna pokojnina po 40 letih pokojninske dobe, vključno z dodano dobo
- 293. člen: odbor pokojninskega sklada s predstavniki članov ki nadzoruje delo upravljalca sklada
- 394. člen: prehodno obdobje, v katerem se brezposelni in delovni invalidi še lahko upokojujejo po ZPIZ-1, če je to zanje ugodneje
- 413. člen: proračunsko kritje manjka sredstev na osebnih pokojninskih računih zavarovancev poklicnega zavarovanja
- 427. člen: demografski sklad kot dodatni vir sredstev za pokojnine v obdobju z najmanj ugodnim razmerjem med številoma upokoženih in zavarovanih
- 430. člen: izredna uskladitev pokojnin v letu, ki sledi letu, v katerem je ugotovljena pozitivna gospodarska rast bruto domačega proizvoda ali v letu, ko je rast najnižje pokojninske osnove dve leti zaporedoma nižja od rasti cen življenjskih potrebščin v obdobju januar – december preteklega leta v primerjavi z enakim obdobjem pred tem

Uspešno smo sodelovali pri spremembi ZMEPIZ: ukinjen je 8-dnevni rok za prijavo delavca v zavarovanje. Zdaj pa »mora biti prijava za delavca v delovnem razmerju vložena z dnem nastopa dela po pogodbi o zaposlitvi, vendar najkasneje pred začetkom opravljanja dela.«

Soupravljanje in delavska participacija

Soupravljanje:

- Uvedba sodelovanja delavcev pri upravljanju podjetij;

Preprečitev sprememb zakona o soupravljanju, ki jih je predlagala Gospodarska zbornica Slovenije. Predlagala je:

- zmanjšanje števila članov svetov delavcev na tri člane (sedaj je število članov določeno glede na velikost podjetja – od najmanj 3 pa do 13 ali celo več članov, saj se v družbi z več kot 1.000 delavcev število članov sveta delavcev poveča za dva člana na vsakih dodatnih 1.000 delavcev);
- v celoti naj bi se odpravilo predstavnštvo delavcev v nadzornih svetih družb, ki imajo do 500 zaposlenih,
- odpravil naj bi se institut delavskega direktorja v družbah z do 2000 zaposlenimi,
- odpravila naj bi se možnost profesionalnega opravljanja funkcije člana sveta delavcev.

Delavska participacija:

- **Sprejem zakona o udeležbi delavcev na dobičku** (na zahtevo ZSSS, čakali smo več kot 15 let, žal pa udeležba ni obvezna, ampak prostovoljna)

Zdravje in varstvo pri delu

- **Sprejem zakona o zdravju in varstvu pri delu** (z aktivnim sodelovanjem ZSSS-sindikata je pridobil pravico do dokumentirane informacije o stanju varnosti in zdravja pri delu pri delodajalcu in možnost, da usmerja in organizira delo voljenih delavskih zaupnikov; vsak delodajalec mora imeti po posvetovanju z delavci in delavskimi predstavniki tako imenovano izjavo o varnosti z oceno tveganja)

Davčna zakonodaja:

- Uvedba dvostopenjskega davka na dodano vrednost (vlada je predlagala samo eno stopnjo – 20%, sindikati pa smo dosegli uvedbo še ene nižje stopnje za nujne življenjske potrebščine, zdravila, itd., s čimer smo preprečili poslabšanje položaja najnižje plačanih delavcev. Sedaj je nižja stopnja 9,5%, višja pa 22%)
- Preprečitev uvedbe enotne davčne stopnje (demonstracije ZSSS, posledica: ohranitev progresivnega davčnega sistema)

Plačna politika:

- Dvig minimalne plače za 23%
- Preprečitev nižanja minimalne plače v času krize

Migrantska politika:

- Sprememba Zakona o zaposlovanju in delu tujcev, po kateri je za pridobitev osebnega delovnega dovoljenja dovolj pogoj da je tujec z najmanj poklicno izobrazbo ali pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo v Republiki Sloveniji in dnevni delovni migrant, 20 mesecev zaposlen v Republiki Sloveniji in na tej podlagi prijavljen v socialno zavarovanje (prej je bilo neprekinjeno 24 mesecev)
- Na pobudo ZSSS oblikovanje in sprejem Pravilnika o določitvi minimalnih standardov za nastanitev tujcev, ki so zaposleni ali delajo v Republiki Sloveniji
- Na pobudo ZSSS sprememba Sporazuma o socialnem zavarovanju med Slovenijo in BiH, po kateri imajo pravico do denarnega nadomestila na ZRSZ tudi tujci z začasnim bivališčem v Sloveniji (prej je bil pogoj stalno bivališče)
- Aktivna vključenost ZSSS v pripravo in sprejem Sporazuma o zaposlovanju med Slovenijo in BiH, kjer nam je uspelo, da poteka rekrutiranje na tej relaciji le še preko zavodov za zaposlovanje v BiH ter Sloveniji, a po drugi strani se še vedno borimo za spremembo tega sporazuma, ker onemogoča ustrezno zaščito delavcev migrantov v prvem letu zaposlitve.